

پرستاری از کودک سالم و بیمار

یاسمن یعقوبی

سمیه حامدتوسلی

اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان

سرشناسنامه	پهقوبی، یاسمن، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	پرستاری از کودک سالم و بیمار/ یاسمن پهقوبی، سمیه توسلی.
مشخصات نشر	رشت، دهسرا.
مشخصات ظاهری	۲۱۶ ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۷-۰۹۷-۲
وضعیت فهرست نویسی	فہپا
موضوع	پرستاری کودکان -- دستنامه‌ها
موضوع	کودکان -- پرستاری و مراقبت
موضوع	پرستاری کودکان بیمار
موضوع	کودکان -- بهداشت روانی
شناسه افزوده	توسلی، سمیه، ۱۳۵۹ -
رده بندی کنگره	۱۴۰۰ پ ۳۱۴ / ی ۲۳۵ RJ
رده بندی دیویی	۶۱۸/۹۲۰۰۲۳۱:
شماره کتابشناسی ملی	۲۱۰۲۱۷۴:

• نام کتاب :	پرستاری از کودک سالم و بیمار
• مولفان :	یاسمن پهقوبی، سمیه حامد توسلی
• ناشر:	انتشارات دهسرا (ناشر برگزیده ی ۸۹، ۸۷، ۸۵، ۷۹، ۸۹، ۹۲، ۹۳، ۹۶ و ۹۸)
• دفتر مرکزی و نمایشگاه:	رشت، خ لاکانی، ابتدای خ هفده شهریور
• تلفن:	۰۹۷۱-۳۳۲۳۰۳۳۲-۳۳۲۶۰۰۵۵-۳۳۲۴۰۰۵۵-۰۳۳۲۴۱۹۷۱ فکس: ۰۱۳
• حروفچینی و صفحه آرایی :	انتشارات دهسرا
• طرح جلد :	کانون تبلیغاتی دهسرا www.DEHSARA.com
• تاریخ انتشار :	سال ۱۴۰۰
• تعداد صفحات، قطع :	۲۱۶ صفحه، وزیری
• لیتوگرافی، چاپ و صحافی :	لیتوگرافی همراهان، چاپ توکل
• شماره استاندارد بین المللی کتاب :	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۷-۰۹۷-۲
• قیمت در سراسر کشور :	۲۴۰۰۰ تومان
www.DEHSARA.com	

کلیه ی حقوق قانونی و شرعی برای مؤلف و ناشر محفوظ می باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی، حق تکثیر تمام یا قسمتی از این اثر را نداشته و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

فهرست مطالب

عنوان	۱
مقدمه	۱۱

بخش اول: پرستاری از کودک سالم

فصل اول: مراقبت و پرستاری از کودکان	۱۴
نقش پرستار کودکان	۱۴
عوامل موثر بر سلامت کودک	۱۵
مفاهیم رشد و تکامل	۱۷
تئوری های رشد و تکامل	۱۹
بررسی تکامل	۲۲

فصل دوم: ارتقاء سلامت کودک شیر خوار و مشکلات بهداشتی این دوره - ۲۴

رشد و تکامل دوره شیر خوارگی	۲۴
ارتقاء سلامت در دوره شیر خوارگی	۳۱
مشکلات بهداشتی کودک شیر خوار	۳۲
کواشیور کور	۳۳
مارسموس	۳۴
عدم رشد	۳۵
حساسیت غذایی	۳۶
راشی تیسیم	۳۸
اسکوربوت	۳۹
قولنج	۴۰
درماتیت دیپیر	۴۱
سندرم مرگ ناگهانی شیر خوار	۴۲
آپنه شیر خوارگی	۴۳

فصل سوم: ارتقاء سلامت کودک نوپا و خانواده - ۴۶

رشد و تکامل در دوره نوپایی	۴۶
ارتقاء سلامت در دوره نوپایی	۴۸

فصل چهارم: ارتقاء سلامت کودک خردسال و مشکلات بهداشتی این دوره --- ۴۸

۵۲	رشد و تکامل دوره خردسالی
۵۴	ارتقاء سلامت در سالیان خردسالی
۵۴	مشکلات بهداشتی اوایل خردسالی (نوپایی و قبل از مدرسه)
۵۴	اختلالات عفونی
۵۷	مننژیت باکتریال
۵۸	مننژیت غیر باکتریال
۶۰	آنسفالیت
۶۰	آبله مرغان
۶۱	تب مخمלק
۶۲	اریون
۶۲	رزئولا
۶۳	سرخچه
۶۴	مونونوکلئوز عفونی
۶۶	ایدز
۶۷	سوء رفتار با کودک
۶۸	بیماری انگلی روده
۶۸	ژیاردیا
۶۹	آنتروبیاز (کرمک)

فصل پنجم: ارتقاء سلامت کودک سن مدرسه و مشکلات بهداشتی این دوره --- ۷۹

۶۹	رشد و تکامل در سن مدرسه
۷۴	ارتقاء سلامت در سالیان مدرسه
۷۵	مشکلات بهداشتی کودکان سن مدرسه
۷۶	اختلالات دفعی
۷۸	اختلالات رفتاری
۸۱	ترس از مدرسه

فصل ششم: ارتقاء سلامت نوجوان و خانواده و مشکلات بهداشتی این دوره --- ۸۲

۸۲	رشد و تکامل دوره نوجوانی
۸۵	ارتقاء سلامت و مشکلات بهداشتی نوجوان

۸۸	فصل اول: نوزاد پرخطر
۹۲	آنومالی در نوزادان
۹۲	هیدروسفالی
۹۳	ناهنجاری آرنولد-چیاری
۹۵	میکروسفالی
۹۵	ناهنجاری سیستم عصبی مرکزی
۹۶	اسپینابیفیdia
۹۸	دیسپلازی تکاملی مفصل هیپ
۱۰۱	پای چماقی مادرزادی
۱۰۲	شکاف لب و کام
۱۰۳	آترزی مری و فیستوا تراکئوزوفاج
۱۰۵	ناهنجاری های آنورکتال
۱۰۷	آمفالوسل
۱۰۸	فتق دیافراگماتیک
۱۰۹	هیدروسل
۱۱۰	نهان بیضگی
۱۱۱	هیپوسپادیاس - اپیспادیاس
۱۱۱	اکستروفی مثانه
۱۱۲	ابهام جنسی
۱۱۳	مشکلات متابولیکی نوزدان
۱۱۳	هیپو تیروئیدسم مادرزادی
۱۱۴	فنیل کتون اوری
۱۱۷	مشکلات نوزادان پرخطر
۱۱۷	سپسیس
۱۱۸	آنتروکولیت نوزادی
۱۱۹	تشنج های نوزادی

۱۲۲ فصل دوم: بستری شدن کودک در بیمارستان، روش های مراقبتی، بیماری مزمن و مرگ

- ۱۲۲ ----- استرسورهای بستری شدن
۱۲۳ ----- بررسی و کنترل درد
۱۲۴ ----- آمادگی جهت روش های تشخیصی و درمانی
۱۲۷ ----- حمل و جابجا کردن کودک
۱۲۷ ----- تغذیه
۱۲۸ ----- دفع
۱۲۸ ----- تاثیر بیماری مزمن بر کودک
۱۲۹ ----- آگاهی از مرگ در کودکان

۱۳۱ فصل سوم: اختلالات شناختی و حسی

- ۱۳۱ ----- اختلالات شناختی
۱۳۲ ----- عقب ماندگی ذهنی
۱۳۳ ----- سندرم داون
۱۳۵ ----- اختلالات حسی
۱۳۵ ----- اختلالات شنوایی
۱۳۶ ----- اختلالات بینایی

۱۳۸ فصل چهارم: اختلالات آب و الکترولیت ها

- ۱۳۸ ----- دزهیدراتاسیون
۱۴۰ ----- اسهال

۱۴۲ فصل پنجم: اختلالات سیستم ادراری

- ۱۴۲ ----- عفونت سیستم ادراری
۱۴۳ ----- ریفلاکس مثانه
۱۴۴ ----- تومور ویلمز
۱۴۵ ----- سندرم نفروتیک

فصل ششم: اختلالات تنفسی ----- ۱۴۹

- ۱۴۹ ----- سندرم های کروب
- ۱۴۹ ----- ایی گلو تیت
- ۱۵۰ ----- لارنژیت
- ۱۵۱ ----- بنومونی
- ۱۵۴ ----- احیاء قلبی و ریوی
- ۱۵۵ ----- آسپیراسیون جسم خارجی و انسداد راه هوایی
- ۱۵۵ ----- فیبروز کیستیک
- ۱۵۷ ----- آسم
- ۱۵۸ ----- آسم مداوم

فصل هفتم: اختلالات سیستم گوارشی ----- ۱۵۹

- ۱۵۹ ----- بیماری هیرشپرونک
- ۱۶۰ ----- ری فلاکس معده به مری
- ۱۶۲ ----- در هم رفتگی روده ها
- ۱۶۳ ----- تنگی های پیرتروفیک پیلور
- ۱۶۵ ----- بیماری سلیاک

فصل هشتم: اختلالات قلبی ----- ۱۷۷

- ۱۶۶ ----- بیماری های قلبی مادرزادی
- ۱۶۷ ----- نقص دیواره بین دهلیزی
- ۱۶۸ ----- نقص دیواره بین بطنی
- ۱۷۰ ----- بازماندن کانال شریانی
- ۱۷۱ ----- کوآرکتاسیون آئورت
- ۱۷۲ ----- تنگی آئورت
- ۱۷۴ ----- تنگی شریان ریه
- ۱۷۶ ----- تترالوژی فالو
- ۱۷۷ ----- جابجایی عروق بزرگ
- ۱۸۴ ----- نارسایی احتقانی قلب
- ۱۹۰ ----- بیماری کاوازاکی

به نام خالق یکتا

مقدمه:

بر هیچ کس پوشیده نیست که کودکان قشر آسیب پذیر و سرمایه مملکت محسوب می شوند و عدم رسیدگی به آنان نه تنها می تواند نیروی عظیمی از سرمایه را به هدر دهد؛ بلکه نادیده گرفتن نیازهای اساسی آنان، کاوی غیر انسانی محسوب می شود.

کودکی که پا به عرض حیات می گذارد عالیترین و کاملترین امکانات رشد را داراست، آمادگی و ظرفیت آن را دارد که به شایستهترین وجهی پرورش یابد. بنابراین ارائه خدمات گسترده آموزشی، بهداشتی و ... ضروری است. پرستار در کمک به تداوم سلامت جسمی و جلوگیری از مشکلات عاطفی و روانی کودک در خانواده دارای نقش های حیاتی می باشند. به طور کلی پرستار باید بتواند در مسائل جسمی و عاطفی راهنمای والدین باشد و در مواقع بحران حمایت کافی را در دسترس کودک و خانواده او قرار دهد.

کتابی که بنظر خوانندگان عزیز می رسد منتخبی است از پرستاری کودکان که اصول مراقبت از کودک و بیماریهای شایع دوران مختلف رشد و تکامل را از بدو تولد تا پایان دوره نوجوانی مورد بررسی قرار داده است و در حقیقت سرفصل دروسی است که ستاد انقلاب فرهنگی برای دانشجویان کارشناسی پرستاری ابلاغ نموده است. در پایان از کلیه افرادی که مارا در نوشتن این کتاب یاری نمودند؛ تشکر می نماییم.

بدون تردید این کتاب کاستی های نیز دارد. امید است که افراد صاحب نظر انتقادات و پیشنهادات خود را در جهت ارتقاء مطالب با ما در میان بگذارند تا در صورت امکان بتوان نارسایی ها را برطرف نموده و چاپ های بعدی کتاب را به شکل مفیدتری انتشار داد.

سمیه حامدتوسلی و یاسمن یعقوبی

اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان